(इंग्रजीमध्ये टंकलिखित केलेल्या न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)

श्री. संजय भट्टाचार्जी

विरुद्ध

भारत संघ राज्य आन इतर १० मार्च १९९७

[न्यायमुर्ती के. रामास्वामी आणि न्यायमुर्ती जी. टी. नानावती]

सेवा विषयक विधी :

प्रतीक्षा यादीत असलेला उमेदवार-नियुक्तीचा अधिकार-निवड यादीमधून अधिसूचित रिक्त पदे भरल्यानंतर विभागाने त्यानंतरच्या रिक्त पदांची जाहिरात दिली, प्रतीक्षा यादीतील उमेदवारांनी प्रतीक्षा यादीमधून नियुक्ती करण्याचे निर्देश देण्यासाठी आणि उक्त यादी संपेपर्यंत नवीन भरतीला स्थगिती देण्यासाठी न्यायाधिकरणासमोर अर्ज दाखल केला -केवळ याचिकाकर्त्याला प्रतीक्षा यादीत ठेवल्यामुळे त्याला नियुक्तीचा कोणताही निहित अधिकार मिळत नाही-निवड यादीमधून अधिसूचित रिक्त पदे भरल्यानंतर, त्यानंतरच्या रिक्त पदांसाठी खुल्या बाजारपेठेतील प्रत्येकजण कायद्यानुसार गुणवत्तेच्या आधारे विचार करण्यासाठी अर्ज करण्यास पात्र आहे-भारतीय संविधान, अनुच्छेद १४ आणि १६ (१).

दिवाणी अपील न्यायाधिकारक्षेत्र: विशेष अनुमती याचिका(दिवाणी) क्रमांक ६१७५/१९९७

केंद्रीय प्रशासकीय न्यायाधिकरणाने दिनांक ८.७.९६ ८.७.९६ रोजी मूळ अर्ज क्रमांक ८७९/१९९३ मध्ये दिलेल्या न्यायनिर्णय व आदेशावरून.

याचिकाकर्त्यांसाठी सरला चंद्र आणि प्रदीप मुखर्जी.न्यायालयाद्वारे पुढील आदेश देण्यात आले. :

विलंब माफ केला.

केंद्रीय प्रशासकीय न्यायाधिकरणाच्या ८ जुलै १९९६ रोजी मूळ अर्ज क्र. ८७९/ ९३ मध्ये दिलेल्या आदेशाच्या विरोधात ही विशेष परवानगी याचिका दाखल करण्यात आली आहे.

अभियांत्रिकी पदविका प्राप्त केलेल्या याचिकाकर्त्याने तंत्रज्ञ म्हणून अर्ज केला होता आणि त्याची निवड झाली होती हे मान्य आहे. अधिसूचित केलेल्या रिक्त जागा ४८० होत्या.गुणवत्तेच्या आधारावर त्याचा क्रमांक ७७९ आहे.या पदावर त्यांची नियुक्ती न झाल्याने त्यांनी न्यायाधिकरणात मूळ अर्ज दाखल केला.असा युक्तिवाद करण्यात आला की नियुक्ती करण्याऐवजी निवडीनुसार ते त्यांच्या नियुक्तीची वाट पाहत असताना अधिकाऱ्यांनी नव्याने भरतीसाठी अधिसूचना जारी केली, ज्यामुळे याचिकाकर्त्याच्या आणि त्याच ठिकाणी असलेल्या इतरांच्या अधिकाराला धक्का बसला. त्यामुळे, १९८९ सालच्या निवड यादीतील त्याच्या क्रमवारीनुसार, त्याला नियुक्त करण्यासाठी उत्तरवादी अधिकाऱ्यांना निर्देश देण्याची मागणी करण्यात आली होती.ही यादी संपेपर्यंत नवीन भरतीला स्थगिती देण्याची मागणीही करण्यात आली होती. केवळ उमेदवाराला निवड यादीत ठेवले म्हणजे त्याला नियुक्तीचा कोणताही अधिकार प्रदान केला असे होत नाही , असे म्हणत न्यायाधिकरणाने याचिका फेटाळली आहे.निवड केवळ ४८० रिक्त पदे भरण्यासाठी करण्यात आली होती; ती विलीन झाल्यानंतर, त्यानंतरच्या रिक्त पदांसाठी खुल्या बाजारातून निवड करावी लागते आणि त्यामुळे मागितलेले निर्देश दिले जाऊ शकत नाहीत.न्यायाधिकरणाने दिलेले कारण योग्य असल्याचे आम्हाला

आढळले आहे.केवळ याचिकाकर्त्याला प्रतीक्षा यादीत ठेवल्यामुळे त्याला नियुक्तीचा कोणताही निहित अधिकार मिळत नाही. प्रतिक्षा यादीत त्याच्या रँकिंगच्या खाली असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीची नियुक्ती केली गेली आहे ज्यामुळे त्याच्या तक्रारीस वाव मिळू शकेल असे त्याचे प्रकरण नाही. त्यामुळे तो त्याच्या नियुक्तीसाठी कोणतेही निर्देश मागू शकत नाही.

त्यानंतरच्या रिक्त पदांसाठी, खुल्या बाजारपेठेतील प्रत्येकाला कायद्यानुसार गुणवत्तेच्या आधारे त्याच्या/तिच्या दाव्याच्या विचारार्थ अर्ज करण्याचा अधिकार आहे आणि तो संविधानाच्या अनुच्छेद १४ आणि १६ (१) च्या तरतुदींशी सुसंगत असेल.त्यामुळे प्रतीक्षा यादीतील उमेदवार संपेपर्यंत रिक्त पदे भरू नयेत, असे निर्देश मागितले असता, ते मान्य करता येणार नाहीत. न्यायाधिकरणाने असे कोणतेही निर्देश देण्यास योग्य नकार दिला.

त्याअनुषंगाने विशेष परवानगी याचिका फेटाळली जात आहे.

याचिका फेटाळण्यात आली.

*****

अस्वीकरण

या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या/तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याची कारणाकरता वापर करता येणार नाही. तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.

*****